

Plan wynikowy – *Między nami* I klasa gimnazjum

Material	Wymagania szczegółowe w odniesieniu do podstawy programowej Uczeń:	Wymagania szczegółowe zoperacjonalizowane Uczeń:
U ŹRÓDEŁ <i>Wprowadzenie w konteksty kulturowe</i>		
<i>U źródeł</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście • Korzysta ze słownika frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>wyraz wieloznaczny</i> • Zna związki frazeologiczne z wyrazem <i>źródło</i> • Zna pojęcie <i>motto</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje kontekst literacki, naukowy, biblijny
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie z mottem w formie związku frazeologicznego lub powiedzenia 	
Początek świata <i>Porównanie wizji stworzenia świata w ujęciu mitologicznym, biblijnym, naukowym, poetyckim i ikonograficznym</i>		
Wanda Markowska, <i>Pochodzenie bogów</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna wyobrażenie starożytnych Greków o pochodzeniu świata • Zna panteon grecki • Zna pojęcie <i>mit</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje cechy mitu • Odczytuje w mitem pytania, na które starożytni poszukiwali odpowiedzi 	

	przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura (mit)	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje przenośny sens treści mitu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (kultura antyczna) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje mit
Tadeusz Linkner, <i>Słowiańskie bogi i demony. Z rękopisu Bronisława Trentowskiego</i> – fragment	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna wyobrażenie Prasłowian na temat powstania świata
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura (mit) 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje greckie i prasłowiańskie wyobrażenie o powstaniu świata
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje panteon słowiański (w dowolnej formie)
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Słowianie – pobratymcy w słowie</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne, rozumiejąc ich znaczenie w tekście • Korzysta ze słownika frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje test czytania ze zrozumieniem
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządza notatkę
	III. Tworzenie wypowiedzi	

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie przenosi wyrazy • Stosuje zasady pisowni <i>-i</i> , <i>-ii</i>
Księga Rodzaju, fragment Biblii Tysiąclecia	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa (archaizmy) – rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>kosmogonia</i> • Zna kosmogonię biblijną • Zna pojęcie <i>światopogląd</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów), składni (powtórzeń) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje charakterystyczne cechy języka Biblii • Określa funkcję powtórzeń we fragmencie Biblii • Określa czynniki kształtujące światopogląd
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (chrześcijaństwo) 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia kolejne etapy stworzenia świata (w dowolnej formie) 	
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Stań się!</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście • Rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście • Korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa kosmogonię Indian na podstawie mitu • Odczytuje dzieło sztuki • Rozumie pojęcie <i>symbol</i> • Określa różnice między wymową a pisownią wyrazu • Zna różnice w zapisie wyrazów rodzimych i obcych

	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje własne zdanie na temat tekstu kultury • Porównuje interpretacje dzieła malarskiego • Porównuje dzieła ikonograficzne
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy • Poprawia ewentualne błędy językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje plan odtwórczy • Dokonuje redakcji tekstu
<i>Architekt wszechświata, miniatura francuska</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty, w tym zawarte w obrazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieło malarskie • Zna pojęcie <i>miniatura</i> • Korzystając z różnych źródeł, odszukuje dzieła danej epoki
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biblijny) • Omawia na podstawie innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega atrybuty i określa ich symbolikę • Odczytuje kontekst biblijny
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje dzieło sztuki 	

	składniowym wypowiedź na zadany temat	
<p><i>Zaczęło się od Wielkiego Wybuchu</i> (Dinah L. Moché <i>Astronomia.</i> <i>Przewodnik po wszechświecie</i> – fragment)</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe (artykuł) Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl naukowy Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu (terminy naukowe), rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie pojęcia <i>styl naukowy, tekst naukowy</i> Prezentuje teorię naukową Omawia specyfikę tekstu naukowego Określa adresata tekstu naukowego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> Porównuje biblijną i naukową wizję powstania świata
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy tekst spełniający wymogi tekstu naukowego 	
<p>Czesław Miłosz, <i>Przypowieść o maku</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie definicję teoretycznoliteracką Rozumie pojęcie <i>przypowieść</i> Posługuje się cytatami z wiersza Formułuje pytania do tekstu literackiego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (zdrobnień) Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) 	<ul style="list-style-type: none"> Nazywa środki stylistyczne Określa środki stylistyczne, tworzące obrazy poetyckie Wyjaśnia tytuł utworu 	

	<ul style="list-style-type: none"> Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) 	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia dosłowny i symboliczny sens utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje wypowiedź uzasadniającą
Prawa natury		
<i>Porównanie porządku świata na przestrzeni wieków w różnych tekstach kultury</i>		
Wanda Markowska, <i>Demeter i Kora</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym 	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiada na pytania dotyczące treści utworu z wykorzystaniem cytatu Zna pojęcie <i>atrybut</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura (mit) 	<ul style="list-style-type: none"> Określa znaczenie atrybutu mitologicznego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> Podaje przykłady żywotności mitu we współczesnej kulturze
Jan Kochanowski, *** [<i>Czego chcesz od nas, Panie...</i>]	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobate) 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcia <i>liryka, podmiot liryczny, hymn, pytanie retoryczne</i> Rozumie pojęcie <i>wiersz sylabiczny</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Charakteryzuje postać mówiącą w utworze Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych), fonetyki (rymu, rytmu) Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) 	<ul style="list-style-type: none"> Określa tematykę wypowiedzi lirycznej Określa postawę podmiotu lirycznego Przyporządkowuje utwór do gatunku literackiego Określa nastrój utworu 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako hymn • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (historyczny) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (wiara) 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje adresata lirycznego • Redaguje wypowiedź uzasadniającą
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Pory roku w poezji</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, artystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa adresata lirycznego • Rozróżnia styl potoczny od artystycznego • Odczytuje intencję podmiotu lirycznego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, metafor), fonetyki (rymu) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę wiersza • Odczytuje metaforę • Określa związek tytułu z treścią utworu • Omawia walory fonetyczne tekstu

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawia ewentualne błędy ortograficzne • Stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź z określoną intencją • Argumentuje • Stosuje poprawne formy odmiany wyrazów • Stosuje zasady pisowni wyrazów z <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ch</i>, <i>h</i>, <i>ę</i>, <i>ą</i>
Giuseppe Arcimboldo, <i>Wiosna</i> ; David Teniers Młodszy, <i>Lato</i> ; Alfons Mucha, <i>Jesień</i> ; Pieter Bruegel, <i>Pejzaż zimowy z łyżwiarzami i pułapką na ptaki</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieło sztuki
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (kulturowy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę dzieł sztuki • Wraża swoją opinię na temat dzieła sztuki • Porównuje dzieła sztuki
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje dzieło sztuki 	
Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika</i> oraz <i>Gang Niewidzialnych Ludzi</i> – fragment	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>epika</i>, <i>świat przedstawiony</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia narrację trzecioosobową i potrafi określić jej funkcję w utworze • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje elementy świata przedstawionego w utworze • Charakteryzuje bohatera literackiego • Określa postawę narratora 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Określa relacje między bohaterami
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy opowiadanie
Władysław Stanisław Reymont, <i>Chłopi</i> – fragment; Pieter Bruegel, <i>Myśliwi na śniegu</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje tekst literacki i dzieło sztuki o tej samej tematyce
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje różne teksty kultury o tej samej tematyce • Nazywa środki stylistyczne
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje obraz, uwzględniając plany malarskie
Rodowód człowieka		
<i>Porównanie różnych koncepcji pochodzenia człowieka</i>		
Anna Kamieńska, <i>Książka nad książkami, Pierwsi ludzie w raju</i> – fragmenty; Michał Anioł, fresk w Kaplicy Sykstyńskiej – fragment	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>styl biblijny</i> • Odczytuje tematykę fresku
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów), składni (różnego typu zdań i równoważników) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biblijny) • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje w tekście elementy stylu biblijnego • Podaje przykłady odwołań do Biblii i mitologii greckiej we współczesnych tekstach kultury • Odczytuje elementy sztuki renesansu w dziele sztuki 	

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje parafrazę tekstu • Redaguje opis dzieła sztuki
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Biblia. Książka nad książkami</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie tekst popularnonaukowy (rozwiązuje test czytania ze zrozumieniem) • Porządkuje (na schemacie) informacje w zależności od ich funkcji • Chronologicznie porządkuje informacje • Zna najważniejsze pojęcia związane z Biblią
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia znaczenie frazeologizmów pochodzenia mitologicznego • Odczytuje nawiązania do Biblii we współczesnym języku polskim
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Poprawia ewentualne błędy językowe i ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje w wypowiedzi związki frazeologiczne pochodzenia biblijnego • Stosuje zasady pisowni wyrazów wielką literą
Roman Brandstaetter, <i>Stworzenie człowieka</i> , Michał Anioł, fresk w Kaplicy Sykstyńskiej – fragment	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>wiersz wolny</i> • Porównuje dzieło literackie z malarskim o tej samej tematyce
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biblijny) • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków z zakresu składni (różnego typu zdań) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę utworu literackiego i dzieła sztuki, odczytując kontekst biblijny

	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Określa środki literackie i malarskie w analizowanych dziełach
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje interpretację dzieła
Sofokles, <i>Antyгона</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcia <i>teza</i>, <i>argument</i> Rozpoznaje elementy wypowiedzi argumentacyjnej we fragmencie dramatu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (filozoficzny) Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (śmierć, cierpienie, wiara, samotność, sprawiedliwość) i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych obyczajowych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> Prezentuje własne odczucia w związku z odbiorem dzieła Określa gatunkowe cechy utworu Omawia problematykę dzieła Ocenia postawy bohaterów, uwzględniając kontekst filozoficzny oraz ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne
	III Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej, rozprawka Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na dany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje argumenty Charakteryzuje postać literacką 	

Jerzy Andrzejewski, <i>Prometeusz</i> – fragment	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje intencję wypowiedzi bohatera (aprobatę, dezaprobatę, negację) • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>interpretacja głosowa</i> • Rozpoznaje intencję w wypowiedziach postaci • Wyodrębnia argumenty w wypowiedziach postaci
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (mitologiczny) • Dostrzega zróżnicowanie postaw etycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa cechy gatunkowe utworu literackiego • Określa problematykę utworu • Opisuje postać, uwzględniając jej rozwój • Klasyfikuje kontekst utworu (mitologiczny) • Ocenia postawy etyczne postaci
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje głosowo utwór literacki • Prezentuje swoje stanowisko w debacie 	
Symeon Potocki, <i>Człowiek jest bąbel</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (filozoficzny i biblijny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa przenośne znaczenie wypowiedzi, odczytując kontekst biblijny • Porównuje tekst literacki i filozoficzny 	

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójną wypowiedź ustną w następujących formach gatunkowych: rozprawka (argumentowanie) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje własną opinię
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Uczę się siebie, człowieku</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa podmiot liryczny na podstawie formy gramatycznej czasowników
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa uczucia podmiotu lirycznego • Wyjaśnia tytuł utworu • Odczytuje odwołania mitologiczne w utworze współczesnym • Wyjaśnia metafory • Określa funkcję apostrofy • Określa funkcje powtórzeń (składniowych)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (rządu) • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójną wypowiedź z wykorzystaniem cytatów • Redaguje charakterystykę według podanego schematu 	
Dorota Terakowska, <i>W krainie kota</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>narrator</i>, <i>narrator trzecioosobowy</i>, <i>narrator pierwszoosobowy</i> • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Gromadzi informacje, korzystając z różnych źródeł
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcję w utworze • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa narratora i typ narracji • Przyporządkowuje utwór do określonego rodzaju literackiego • Określa problematykę utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje • Ocenia postawę bohatera • Redaguje wypowiedź argumentacyjną • Prezentuje postać (w dowolnej formie)
Konteksty, nawiązania, deformacje <i>Odczytanie w tekstach kultury kontekstów, nawiązań, dostrzeżenie deformacji</i>		
Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś ma zaszczyt przedstawić „Osiem dni stworzenia”</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (prowokacja, komizm) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje reakcje wywołane przez lekturę – własne i wirtualnego odbiorcy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (kabaret) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich (Biblia) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biblijny, biograficzny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa nawiązania utworu do wątków biblijnych i uwzględnia je w interpretacji • Odczytuje elementy humoru w tekście literackim
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje tekst sztuki z określoną intencją (humor), uwzględniając kontekst biblijny
M.C. Escher, <i>Wodospad</i>	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje elementy rzeczywistości w dziele sztuki • Klasyfikuje elementy dzieła jako

	przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	realistyczne i nierealistyczne <ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę dzieła
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje wypowiedź argumentacyjną
Stanisław Lem, <i>Jak ocalał świat</i> ; grafiki Daniela Mroza	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (terminy naukowe, neologizmy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>przemówienie</i> • Zna pojęcie <i>science fiction</i> (<i>fantastycznonaukowe</i>) • Rozumie pojęcie <i>grafika</i> • Odpowiadając na pytania, wyszukuje w utworze potrzebne informacje i porządkuje je • Rozpoznaje intencję wypowiedzi narratora (prowokacja, przestroga) • Rozpoznaje neologizmy w tekście literackim
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów) • Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie fantastycznonaukowe • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (grafika) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich (<i>science fiction</i>) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę dzieła • Określa funkcję neologizmów w utworze • Przyporządkowuje utwór do odpowiedniej odmiany gatunkowej • Podaje przykłady twórczości <i>science fiction</i>, np. filmy, komiksy • Dostrzega elementy deformacji rzeczywistości w różnych tekstach kultury • Określa podobieństwo tematyki dzieła

	<ul style="list-style-type: none"> plastyczne Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (literacki) 	<ul style="list-style-type: none"> literackiego i dzieła sztuki W interpretacji grafiki uwzględnia kontekst literacki
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi (obcy), zna konwencje językowe zależne od środowiska (sytuacja oficjalna) 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje interpretację dzieła sztuki Dyskutuje Przyjmuje rolę w scenie związanej z lekturą
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Jak będzie wyglądał człowiek w przyszłości?</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie (komiks) Rozróżnia gatunki publicystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje komiks Rozróżnia tekst o charakterze informacyjnym
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> Znajduje w komiksie nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje tekst o charakterze informacyjnym Redaguje tekst o charakterze informacyjno-reklamowym
Bolesław Leśmian, <i>Dusiołek</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Dostrzega różnicowanie słownictwa (wyrazy gwarowe, neologizmy) Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny 	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia bohaterów literackich Charakteryzuje postać mówiącą Rozpoznaje neologizmy w utworze Rozpoznaje elementy stylizacji potocznej

	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (ludowy, literacki) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane (piękno – brzydota), a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje plan wydarzeń • Analizuje budowę neologizmów • Określa elementy fantastyczne w utworze • Określa elementy ludowe w utworze • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane (piękno – brzydota), a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie fantastyczne według podanego planu wydarzeń • Projektuje inscenizacje utworu
SZKOŁA PISANIA – opis <i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i>		
neolityczna figurka z terakoty; Auguste Rodin, <i>Myśliciel</i> ; grafika Daniela Mroza; M.C. Escher, <i>Odbicie w kuli</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty (pisane i wizualne) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojecie <i>opis</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury (grafika) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich (fantastyka, baśń) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (literacki, historyczny) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje tematykę tekstu literackiego i dzieła sztuki, uwzględniając odmianę gatunkową tekstów kultury (<i>science fiction</i>) • Określa kompozycję dzieła sztuki • Określa rolę elementów treści dzieła sztuki (rekwizyty) • Określa nastrój i wymowę dzieła sztuki, nazywając uczucia i nastroje

	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne 	
III. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń:		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje dzieło sztuki z wykorzystaniem słownictwa nazywającego stosunki przestrzenne
POWTÓRZENIE		
<i>Utrwalenie najważniejszych zagadnień teoretycznoliterackich</i>		
William Baziotes, <i>Pradawny krajobraz</i> ; Grant Wood, <i>Wiosna w pełni</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Korzysta ze słownika terminów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>liryka, epika, dramat</i> • Rozróżnia czas akcji od czasu powstania utworu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady utworów lirycznych, epickich i dramatycznych • Przypisuje poznany utwór do właściwego rodzaju i gatunku literackiego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje dzieło sztuki • Prezentuje utwory o podobnej problematyce
SPRAWDŹ SIEBIE		
<i>Sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności</i>		
I. Odbiór wypowiedzi		
Dorota Terakowska, <i>Samotność bogów – fragment; posąg Światowida</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>synonim</i> • Rozumie czytany tekst • Rozróżnia opis, przebieg wydarzeń, dialog, opis przeżyć • Rozróżnia tekst literacki i tekst

	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<p>naukowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cytuje
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę utworu • Określa rodzaj narracji w utworze • Określa rodzaj i gatunek literacki utworu • Odczytuje nastrój utworu • Określa funkcję wypowiedzeń pytających w tekście • Określa funkcje wyróżnień graficznych w tekście • Rozróżnia środki stylistyczne • Odczytuje konteksty w różnych tekstach kultury (literacki, mityczny, religijny, historyczny) • Porządkuje chronologicznie epoki antyk, średniowiecze, renesans
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje dzieło sztuki z wykorzystaniem nazw wartości • Redaguje tekst z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł
LEKTURA Dorota Terakowska, <i>Samotność bogów</i>		
Dorota Terakowska, <i>Samotność bogów</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> •

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść fantasy • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, wiara; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście 	

	kształtuje swoją tożsamość	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	
NASZ PROJEKT		
<i>Wykorzystanie zdobytych wiadomości i umiejętności podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów</i>		
Nasz projekt	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Korzysta z zasobów bibliotecznych zgodnie z zasadami, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji • Korzysta ze słownika mitów, słownika tradycji kultury oraz słownika symboli 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbierając materiał do prezentacji, korzysta z różnych źródeł informacji
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (literacki, historyczny, mitologiczny, filmowy, filozoficzny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi, selekcionuje i wykorzystuje materiały z różnych źródeł, w tym elektronicznych • Interpretując materiał źródłowy, uwzględnia różne konteksty (literacki,

		historyczny, mitologiczny, filmowy, filozoficzny)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, między innymi zna konsekwencje form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworząc prezentację, dokonuje starannej redakcji tekstu • Prezentując wyniki swojej pracy, stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (mitologia, Biblia) oraz słownictwem teoretycznoliterackim • Prezentuje rezultaty pracy w zespole, przestrzegając zasad etyki w komunikacji z odbiorcami
NAUKA O JEZYKU – fonetyka <i>Wykorzystanie wiedzy z zakresu fonetyki w artykulacji i ortografii</i>		
Fonetyka	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście • Rozpoznaje cechy języka swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia <i>fonetyka, słowotwórstwo, fleksja, składnia</i> • Zna pojęcia <i>głoska, samogłoska, spółgłoska, sylaba</i> • Rozróżnia głoski <i>ustne – nosowe, dźwięczne – bezdźwięczne, twarde – miękkie</i> • Rozróżnia narządy mowy, rozumie ich funkcję

		<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>upodobnienie wsteczne, postępowe, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • Zna pojęcie <i>akcent wyrazowy</i>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie, poprawia ewentualne błędy ortograficzne 	
ŚLADAMI CYWILIZACJI		
<i>Wprowadzenie w zagadnienia cywilizacji i kultury</i>		
<i>Śladami cywilizacji</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe (artykuł) • Dostrzega różnicowanie słownictwa (terminy naukowe) – rozumie ich funkcję w tekście • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>cywilizacja</i> • Rozumie tekst popularnonaukowy • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (popularyzacja wiedzy) • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe (artykuł) • Dostrzega specyfikę języka tekstu popularnonaukowego • Zbiera informacje z różnych źródeł, porządkuje i selekcjonuje
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę tekstu • Porównuje treść haseł słownikowych • Porównuje treść hasła słownikowego z treścią artykułu prasowego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje, korzystając z podanego słownictwa • Prezentuje wyniki samodzielnej pracy przy wykorzystaniu informacji z 	

		różnych źródeł
Czym jest kultura?	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Korzysta ze słownika języka polskiego • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>kultura, kultura duchowa, kultura materialna, kultura osobista</i> • Rozumie znaczenie stałych związków wyrazowych z rzeczownikiem <i>kultura</i> • Rozumie treść hasła słownikowego i encyklopedycznego • Podaje przykłady osiągnięć kultury materialnej i duchowej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (komiks) nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w tekstach współczesnej kultury popularnej (komiks) nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi (rówieśnik), ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych • Rozróżnia normę językową, wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady zachowań kulturalnych i niekulturalnych w sytuacjach codziennych • Przekształca tekst nieoficjalny (np. mówiony) w tekst oficjalny (pisany) • Stosuje związki frazeologiczne z wyrazem <i>kultura</i> 	
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Wiele zawdzięczam starożytnym</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>frazeologizm</i> • Zna frazeologizmy pochodzenia mitologicznego • Rozróżnia frazeologizmy pochodzenia mitologicznego i literackiego • Zna pojęcie <i>instrukcja, tekst użytkowy</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>parafraza słowotwórcza</i>, <i>temat słowotwórczy</i> i <i>formant</i>, wyraz <i>podzielny słowotwórczo</i>, wyraz <i>niepodzielny słowotwórczo</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa rolę kultury starożytnej w rozwoju ludzkości • Dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu: rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis sytuacji • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje tekst z wykorzystaniem frazeologizmów • Redaguje instrukcję • Redaguje instrukcję o z uwzględnieniem określonej intencji (rozśmieszenie)
Norman Davies, <i>Europa. Rozprawa historyka z historią</i> – fragment	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl naukowy • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa (terminy naukowe) – rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje różne teksty kultury (tekst popularnonaukowy, mapę, monetę) • Rozumie tekst popularnonaukowy • Dostrzega cechy stylu mieszanego: naukowego i artystycznego, rozumie funkcje mieszania stylów
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (epitet, porównanie, metafora) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę tekstu • Określa funkcje środków artystycznych w tekście

	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytuł, podtytuł) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (mitologiczny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia tytuł i określa jego związek z treścią tekstu • Odczytuje kontekst mitologiczny w różnych tekstach kultury
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje spójny tekst na zadany temat
Owidiusz, <i>Porwanie Europy</i> ; waza grecka	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje tekst literacki i dzieło malarskie (malowidło wazowe) • Poszukuje informacji w różnych źródłach
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (miłość, władza) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje plan wydarzeń • Porównuje temat i sposób przedstawienia postaci w micie i malarstwie wazowym • Określa uczucia, motywacje postaci, ocenia postacie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę, wykorzystując wiedzę z różnych źródeł
Te, które nie przetrwały <i>Określanie przyczyn zniszczenia kultury</i>		
Zbigniew Herbert, <i>Labirynt nad morzem</i> – fragment	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisemne • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje intencję wypowiedzi narratora (dezaprobata) • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisemne • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje intencję wypowiedzi narratora (dezaprobata) • Dostrzega zróżnicowanie stylu – rozpoznaje terminy naukowe i język

	(terminy naukowe, mowa potoczna)	charakterystyczny dla tekstów literackich – środki artystyczne, słownictwo nacechowane emocjonalnie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (mitologiczny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa stosunek autora do przedstawionych faktów • Wyjaśnia metafory • Wyodrębnia argumenty w tekście
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę
Anna Frajlich, <i>Pompea</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa (terminy naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>anafora</i> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje różnice między faktem a artystyczną wizją tego faktu • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa w tekście poetyckim
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje uczucia, które budzi w nim dzieło • Charakteryzuje postać mówiącą w wierszu • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafora, powtórzenia) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (historyczny) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (ciągłość kultury) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje swoje uczucia w związku z emocjonującym wydarzeniem • Określa genezę utworu • Charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu oraz sytuację, w której się wypowiada • Wyodrębnia obrazy poetyckie • Interpretuje metafory • Określa funkcje słownictwa naukowego w tekście poetyckim

	<ul style="list-style-type: none"> • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcje odwołania do baśni • określa funkcje wyróżników graficznych w wierszu • Określa uniwersalny problem
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje tekst o charakterze refleksji
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Muzeum</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>synonim, antonim</i> • Odczytuje informacje z fotografii • Rozumie tekst informacyjny (rozwiązuje testy czytania ze zrozumieniem) • Rozróżnia profil muzeum (etnograficzne, techniki, archeologiczne itd.) • Rozróżnia skutki od ich przyczyn
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych i obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa znaczenie muzeów dla ciągłości kultury
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: podanie • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje zasady postępowania (dla zwiedzających muzeum) z wykorzystaniem podanego słownictwa • Redaguje prośbę • Dokonuje korekty tekstu

Henryk Sienkiewicz, <i>Sachem</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (dezaprobatę) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>nowela, akcja, punkt kulminacyjny, puenta</i> • Porządkuje plan wydarzeń
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje czytany utwór jako nowelę • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (penty, punktu kulminacyjnego) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (historyczny) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane (tożsamość zbiorowa, tożsamość osobowa) • Dostrzega zróżnicowanie postaw narodowych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia problematykę utworu posługując się cytatem • Ocenia zbiorowość • Określa postawę narratora • Określa sposoby budowania napięcia w utworze • Rozpoznaje czytany utwór jako nowelę • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (penty, punktu kulminacyjnego) • Odnosi problematykę noweli do ówczesnej sytuacji politycznej Polski
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje argumenty 	
Piękne i użyteczne <i>Dostrzeganie piękna i użyteczności dzieł dawnych kultur</i>		
fresk <i>Piekarz z żoną</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>osobowość</i> • Odczytuje dzieło sztuki
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia postaci malarskie • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie • Stosuje zasady etykiety językowej; wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę • Redaguje rozprawkę
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Serwis</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (archaizmy) • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym • Czerpie dodatkowe informacje z przypisu 	<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta z przypisu w celu zrozumienia treści utworu • Porządkuje informacje zawarte w przypisie • Zna pojęcie <i>archaizm</i> • Podaje współczesne znaczenie archaizmów • Zna pojęcie <i>ogłoszenie</i> • Rozpoznaje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo • Tworzy przymiotniki od rzeczowniki za pomocą podanych formantów • Tworzy rzeczowniki należące do różnych kategorii słowotwórczych • Dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (porównań) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje • Porządkuje plan wydarzeń • Wskazuje funkcje użytych w utworze

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<p>środków stylistycznych z zakresu składni (porównań)</p>
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy porównania • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku (ogłoszenie)
Ignacy Krasicki, <i>Malarze</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (dezaprobata) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>bajka</i>
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (puenty, tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie – bajkę • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane (materialne – duchowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa cechy postaci, ze zrozumieniem posługując się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane (materialne – duchowe) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (puenty, tytułu) • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (bajkę)
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi dialogowe, tworząc wypowiedzi dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia ocenę postaci
Jan van Eyck, <i>Portret małżonków Arnolfinich</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty • Korzysta ze słownika symboli 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieło malarskie, fotografię
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy treści obrazu

	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (fotografii) nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia kompozycję obrazu • Omawia kolorystykę obrazu • Korzystając z materiałów źródłowych, określa symbolikę rekwizytów • Porównuje tematykę, kompozycję, stroje, rekwizyty, gesty, symbole współczesnych fotografii z dziełem malarskim z XV wieku
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje przedmiot – element dzieła sztuki • Redaguje relację
<p>Zbigniew Herbert, <i>Achilles. Penteseila;</i> czarnofigurowa waza attycka autorstwa Eksekiasa</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl artystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje tekst literacki, informacyjny, dzieło sztuki • Cytuje • Rozpoznaje cechy stylu artystycznego
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (literacki, mitologiczny) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (potrzeba piękna) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa postawy bohaterów • Porównuje dzieło literackie i malarskie (tematykę, tworzywo, kompozycję)
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne w następujących formach 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę • Prezentuje temat, korzystając z

	<p>gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie 	<p>informacji z różnych źródeł</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje przedmiot z uwzględnieniem walorów estetycznych i funkcji
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>O garnkach</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie tekst popularnonaukowy • Porządkuje informacje na osi czasu • Zna pojęcie <i>zaproszenie</i> • Tworzy przymiotniki pochodne od podanych wyrazów i wyrażeń • Tworzy nazwy wykonawców czynności • Rozróżnia formanty – przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy • Tworzy wyrazy pochodne z formantem zerowym
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Udziela odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zaproszenie • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna frazeologizmy i powiedzenia z rzeczownikiem <i>garnek</i> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku (zaproszenie) • Projektuje zaproszenie • Poprawia błędy w wyrazach z przedrostkami -z, -s, -ś, -roz, -bez

	konwencje językowe zależne od środowiska <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	
Znaki cywilizacji Refleksja nad trwałością		
Fryderyk Zawielski, <i>Czas i jego pomiary</i> (fragment); Daniel Defoe, <i>Robinson Crusoe</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl artystyczny i naukowy • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (terminy naukowe) – rozumie ich funkcje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie tekst popularnonaukowy i literacki
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcję w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa związek między środowiskiem przyrodniczym człowieka a sposobem mierzenia czasu • Określa motywy mierzenia czasu • Analizuje motywację bohatera • Określa funkcję narracji pierwszoosobowej w utworze
	III. Tworzenie wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (rozwój cywilizacji) • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje przedmiot • Stosuje związki wyrazowe z rzeczownikiem <i>czas</i>
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Czas, krawiec kulawy</i>	I. Odbiór wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>epitet metaforyczny</i> • Cytuje • Wyjaśnia związki frazeologiczne • Dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu

	<p>perswazyjnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wyrazy pokrewne za pomocą formantów • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (epitetów, metafor) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa bohatera lirycznego • Określa funkcję epitetów metaforycznych w utworze • Interpretuje wiersz z użyciem podanego słownictwa
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis przedmiotu
<p>Jostein Gaarder, <i>Przepowiednia Dżokera</i> (fragment)</p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiada na pytania do tekstu • Wyszukuje w różnych źródłach informacje na dany temat (obrazy)
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę utworu
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieła sztuki, rozprawka • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis dzieła sztuki • Redaguje wypowiedź argumentacyjną

Khaled Hosseini, <i>Chłopiec z latawcem</i> – fragment; Władysław Kopaliński, <i>Słownik mitów i tradycji kultury</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> Określa relacje między bohaterami Omawia problematykę utworu Interpretuje głosowo fragment prozy
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje streszczenie Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego na komputerze (formatuje, dobiera rodzaj czcionki, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Pismo i pamięć</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>antonim</i> Rozpoznaje antonimy, tworzy antonimy Zna pojęcia <i>rodzina wyrazów, rdzeń, wyrazy pokrewne, oboczności rdzenia</i> Tworzy rodzinę wyrazów, wyodrębnia

		rdzeń <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje na schemacie na podstawie przeczytanego tekstu • Porządkuje plan wypowiedzi • Wyjaśnia związki frazeologiczne
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> •
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje tekst z wykorzystaniem frazeologizmów • Redaguje ogłoszenie • Stosuje zasady pisowni wyrazów z <i>u, ó</i>
Bolesław Prus, <i>Faraon</i> (fragment); statuetka z brązu przedstawiająca Izydę z synem Horusem na kolanach	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie tekst literacki • Określa intencję wypowiedzi (wywołanie refleksji, skłonienie do pokory) • Samodzielnie dociera do informacji na zadany temat
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Rozpoznaje czytany utwór jako powieść historyczną • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę i problematykę utworu • Rozpoznaje czytany utwór jako powieść historyczną • Określa postawy bohaterów, ich związek z pozycją społeczną • Określa związek między kulturą

	<p>narodowych, religijnych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach 	<p>duchową i materialną narodów</p>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje w wypowiedzi słownictwo dotyczące kultury i społeczeństwa • Wyjaśnia frazeologizmy • Wykorzystuje frazeologizmy w wypowiedzi
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Siedem cudów świata starożytnego</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>błąd rzeczowy</i> • Zna pojęcie <i>dialog</i> • Rozumie czytany tekst popularnonaukowy – rozwiązuje test czytania ze zrozumieniem • Porządkuje informacje na schemacie, korzystając z różnych źródeł informacji • Rozpoznaje (na fotografiach) najważniejsze zabytki kultury starożytnej • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach, okryła formant zerowy, określa oboczności rdzenia
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim 	

	występują one w tekście	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie, poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje dialog, wykorzystując informacje z tekstu
<i>Katedra – świat uporządkowany;</i> kolegiata w Tumie pod Łęczycą; katedra w Salisbury; wnętrze kaplicy Sainte Chapelle; portal katedry w Reims; witraż z katedry w Chartres; zeszyt ćwiczeń, część 1. Schemat 3	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje, cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie hasła encyklopedyczne • Gromadzi informacje dotyczące kultury materialnej swojego regionu • Rozumie czytany tekst – uzupełnia schemat odpowiednimi informacjami • Cytuje fragmenty tekstu w celu udowodnienia określonej tezy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, nadzieja, wiara 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa symbolikę elementów dzieła architektonicznego • Porównuje informacje encyklopedyczne z informacjami odczytanymi z ilustracji
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania tekstu kultury (budowla) • Operuje słownictwem związanym z kulturą materialną i duchową 	

	<p>stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: społeczeństwo i kultura) 	<p>romańską i gotycką</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy stronę przewodnika (turystycznego) swojego regionu
<p>Miasto – wytwór cywilizacji Refleksja nad sposobami i konsekwencjami dążenia ludzkości do postępu cywilizacyjnego</p>		
Owidiusz, <i>Przemiany</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>legenda</i> • Klasyfikuje legendę i mit jako gatunki literackie (fikcja)
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Przesławia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebny kontekst (historyczny) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia legendę, mit, tekst informacyjny • Redaguje plan wydarzeń • Określa genezę legendy (o powstaniu miasta) • Określa motywy wędrownie w legendach
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje 	
Biblia Tysiąclecia, Księga Rodzaju – fragment; Hans Biederman, <i>Słownik symboli</i> (hasła: <i>siedem, Wieża Babel</i>); Tadeusz Żychiewicz, <i>Stare Przymierze</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Korzysta ze słownika frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>interpretacja</i> • Odczytuje tekst literacki, hasło encyklopedyczne, dzieło sztuki • Korzysta ze słownika frazeologicznego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako gatunek literacki • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa przynależność gatunkową utworu • Określa cechy zbiorowości, 	

(fragment); Pieter Bruegel, <i>Wieża Babel</i>	<p>uzasadnia ją</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty: literacki, historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<p>przedstawiając propozycję odczytania utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretując tekst kultury, uwzględnia kontekst biblijny i historyczny • Omawia na podstawie dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (np. wiara, poczucie wspólnoty, solidarność, pycha)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: społeczeństwo i kultura • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje streszczenie według podanego planu • Redaguje opis dzieła sztuki z elementami interpretacji • W opisie dzieła sztuki uwzględnia frazeologizmy pochodzenia biblijnego
I. Odbiór wypowiedzi		
Bolesław Prus, <i>Lalka</i> (fragment); Claude Monet <i>Nadbrzeże Luwru</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim wystąpiły w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie czytany tekst (szkicuje plan miasta) • Redaguje plan treści utworu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje refleksje bohatera • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan twórczy swojej wypowiedzi • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź argumentacyjną na podstawie tekstu literackiego oraz informacji z różnych źródeł
Miron Białoszewski, <i>Mrowienia się</i> , <i>Korytarz</i> ; rysunek J. J. Sempégo (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje treść utworu, odpowiadając na pytania • Charakteryzuje styl utworu (neologizmy)
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytuł) • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcję w utworze • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa narratora i rzeczywistość, w której żyje • Porównuje narratorów w różnych tekstach • Interpretując tytuł utworu, rozpoznaje jego problematykę • Porównuje nastrój różnych tekstów kultury o podobnej tematyce • Interpretuje rysunek z wykorzystaniem słownictwa dotyczącego techniki, barwy, kompozycji dzieła sztuki • Interpretując teksty kultury, odwołuje się do kontekstu biblijnego (wieża Babel)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wnioski z dyskusji
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Zbudowani</i> ,	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>forum internetowe</i>, <i>nick</i>,

skłocowani	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym 	<p><i>post, e-mail</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>spójność językowa tekstu</i> • Rozumie problem przedstawiony w dyskusji • Odczytuje intencje wypowiedzi lirycznej (perswazja, przekonywanie) • Wyodrębnia w tekście składniki nawiązania – słownictwo decydujące o spójności wypowiedzi
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa osobę mówiącą i adresata wypowiedzi • Wyjaśnia metafory • Przedstawiając interpretację utworu posługuje się słownictwem teoretycznoliterackim
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje e-mail z uwzględnieniem osoby adresata – stosując odpowiednie zasady etykiety językowej • Redaguje komentarz na forum internetowym, dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia 	

	<p>się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<p>ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę interpretacyjną z wykorzystaniem podanego słownictwa • Redaguje opowiadanie, dbając o spójność wewnętrzną tekstu
<p>Konteksty, nawiązania, deformacje <i>Odczytanie kontekstów i nawiązań w tekstach kultury na temat postępu cywilizacyjnego</i></p>		
<p>Julian Przyboś, <i>Człowiek nad przyrodą. Linia i gwar</i> (fragment); fotografia – Mnich, widok od strony Morskiego Oka</p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencję wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje uczucia, postawy wypowiadającego się i intencję wypowiedzi narratora – aprobatę, dezaprobatę
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach 	<ul style="list-style-type: none"> • Snuje refleksję na temat zmian na Ziemi w związku z rozwojem cywilizacyjnym • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach
<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź argumentacyjną
<p>Sławomir Mrozek,</p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p>	

Wesele w <i>Atomicach</i> ; grafiki Daniela Mroza	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>opowiadanie</i> • Rozumie czytany tekst – prezentuje na rysunku świat przedstawiony • Rozpoznaje intencje wypowiedzi narratora (aprobata, dezaprobata, negacje, prowokację)
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. obyczajowy • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, religijnych, etycznych, kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa postać mówiącą i jej stosunek do świata przedstawionego • Opisuje elementy świata przedstawionego, uwzględniając rysy obyczajowe • Ocenia bohaterów opowiadania uwzględniając ich rozwój duchowy i cywilizacyjny • Określa charakter opowiadania (np. przejawskrawione) i jego przesłanie • Określa związek opowiadania z grafikami (temat, nastrój, przesłanie)
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog) w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie • Dyskutuje 	
Zeszyt ćwiczeń, część 1. <i>Prospekt</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>perswazja</i> • Zna pojęcie <i>reklama</i>

	<p>odpowiednie fragmenty tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, artystyczny • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (tworzy eufemizmy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>eufemizm</i> • Rozumie tekst poetycki – odpowiada na pytania, cytuje • Odczytuje perswazyjny charakter wypowiedzi • Rozpoznaje słownictwo potoczne w wierszu • Rozpoznaje eufemizmy
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia metafory • Określa osobę mówiącą i adresata wypowiedzi • Nazywa środki stylistyczne zastosowane w wierszu, określa ich funkcje • Interpretuje tytuł utworu
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych, m.in. zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla elektronicznych środków przekazywania informacji, takich jak SMS, e-mail, czat, blog • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź z określoną intencją (perswazja, niezadowolenie, niechęć, dezaprobata, pouczenie) i z uwzględnieniem adresata • Projektuje ulotkę reklamową z wykorzystaniem eufemizmów
Zeszyt ćwiczeń, część	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieło sztuki i tekst poetycki

1. <i>Betonowa rozmowa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. społeczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia treść obrazu • Porównuje obraz z tekstem poetyckim (zestawia analogiczne elementy)
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • Projektuje wizytówkę
<p>LEKTURA J.R.R. Tolkien, <i>Hobbit</i></p>		
J.R.R. Tolkien, <i>Hobbit</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>fantasy</i> • Rozpoznaje różnice między fikcją literacką a kłamstwem • Dociera do informacji o autorze i

	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	gatunku literackim
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej, np. powieść fantasy • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Odtwarza treść utworu • Opisuje odczucia związane z lekturą, prezentuje własne upodobania literackie • Określa tematykę i problematykę utworu • Określa narratora utworu, rodzaj narracji • Wyjaśnia podtytuł • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju i gatunku • Odczytuje przesłanie utworu, porównując go z baśnią • Opisuje świat przedstawiony utworu

	<p>religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość</p>	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera literackiego
<p>SZKOŁA PISANIA – opowiadanie <i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i></p>		
Max Ernst, <i>Las i gołąb</i>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje instrukcję, dzieło plastyczne
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje dzieło sztuki
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie w związku z poznanym dziełem literackim, dziełem sztuki • Redaguje opowiadanie z wykorzystaniem podanych elementów świata przedstawionego

	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie, poprawia błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Stosuje poprawne formy odmiany wyrazów, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych 	
POWTÓRZENIE <i>Przyswojenie podstawowego zasobu wiadomości teoretycznoliterackich</i>		
Zadania	I. Odbiór wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje teoretycznoliterackie • Definiuje pojęcia
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	III. Tworzenie wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź ustną na podany temat • Redaguje rozprawkę
SPRAWDŹ SIEBIE <i>Sprawdzenie umiejętności i wiadomości</i>		
Antonie de Saint-Exupéry, <i>Mały Książę</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>narrator</i>

	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową 	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje utwór do właściwego rodzaju literackiego • Odczytuje w utworze cechy charakterystyczne dla rodzaju i gatunku literackiego • Określa typ narratora • Odczytuje przesłanie tekstu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie, poprawia błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Stosuje poprawne formy odmiany wyrazów, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna sposoby wyróżnienia w tekście mowy niezależnej • Redaguje rozprawkę, opowiadanie
<p>Antonie de Saint Exupéry, <i>Mały Księżę</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>opowiastka filozoficzna</i> • Odróżnia fikcję od kłamstwa

	<p>odpowiednie fragmenty tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje • Dociera do informacji o autorze i gatunku
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, samotność, inność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Odtwarza treść utworu • Nazywa problemy • Charakteryzuje świat dorosłych i dzieci • Charakteryzuje narratora • Określa funkcję elementów kompozycyjnych utworu • Przedstawia propozycję odczytania utworu • Omawia problematykę utworu posługując się nazwami wartości • Wyodrębnia elementy epiki

	kształtuje swoją tożsamość	
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie • Dyskutuje
<p>NASZ PROJEKT</p> <p><i>Wykorzystanie wiadomości i umiejętności w praktyce</i></p>		
Nasz projekt	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, źródłach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje z różnych źródeł • Gromadzi i selekcjonuje informacje
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówców w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje instrukcję
<p>NAUKA O JĘZYKU – słowotwórstwo</p> <p><i>Wykorzystanie wiedzy z zakresu słowotwórstwa w sprawnym posługiwaniu się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny</i></p>		
Słowotwórstwo, s. 153	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia wyraz podstawowy, wyraz pochodny, podstawa słowotwórcza,

	<p>pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście • Samodzielnie dociera do informacji w mediach elektronicznych 	<p><i>formant, parafraza słowotwórcza, oboczności rdzenia, rdzeń, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy złożone, skrótowce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu • Rozróżnia typy formantów • Przeprowadza analizę słowotwórczą złożzeń • Tworzy rodzinę wyrazów
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówców w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi, zna konwencje językowe zależne od środowiska; ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia wyrazy utworzone zgodnie z zasadami poprawnej polszczyzny od wyrazów niepoprawnych (np. potoczne, w reklamie)
CZŁOWIEK I PRAWO		
<i>Wprowadzenie w zagadnienia związane z prawem</i>		
Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Śladami Temidy</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny • Odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane • Określa funkcję czasowników w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane • Określa funkcje czasowników w tekście

	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Rozpoznaje problematykę utworu • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje opinię wobec kontrowersyjnego stanowiska
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: sprawozdanie z życia • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Poprawia ewentualne błędy językowe • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządza opis bibliograficzny • Wprowadza cytaty do wypowiedzi • Redaguje sprawozdanie z życia
<p>Najstarsze prawa <i>Poznanie praw, zasad, obyczajów z czasów biblijnych i średniowiecza</i></p>		
<p><i>Kodeks Hammurabiego;</i> kolumna z wyrytym Kodeksem Hammurabiego</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Korzysta ze słownika języka polskiego, słownika synonimów 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>synonim</i> • Rozumie pojęcia <i>prawodawca, prawodawstwo</i> • Odczytuje tekst źródłowy –historyczny, odpowiadając na pytania • Wskazuje w tekście słownictwo związane z prawem oraz synonimy

	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych i kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia prawo (Hammurabiego), uwzględniając kontekst historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych: społeczeństwo i kultura 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis zabytku kultury materialnej (steli), wykorzystując słownictwo związane z prawem, w tym frazeologizmy
<p>Biblia Tysiąclecia, Księga Wyjścia <i>Dekalog</i>; tablica Dziesięciorga Przykazań z kościoła Mariackiego w Gdańsku</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, mediach elektronicznych oraz z wypowiedziach ustnych • Wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia nazwę Dekalog od pojęcia <i>dekalog</i> • Odczytuje tekst literacki i dzieło malarskie • Wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji (malarskie interpretacje wydarzeń biblijnych)
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. filmach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny, religijny 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. filmach) nawiązania do tradycyjnych wątków biblijnych • Porównuje tekst literacki z jego malarską wizją, uwzględniając środki wyrazu charakterystyczne dla tych rodzajów twórczości

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Stosuje zasady organizacji tekstu, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje dzieło malarskie odnosząc się do jego tematyki, elementów obyczajowych, kompozycji, kształtu i rozmiaru, kolorystyki, techniki i symboliki • Redaguje notatkę wykorzystując słownictwo związane z prawem
Hans Memling, <i>Sąd Ostateczny</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>alegoria</i>, <i>atrybut</i> • Rozumie pojęcie <i>tryptyk</i> • Odczytuje tytuł dzieła, treść dzieła • Nadaje tytuły częściom dzieła
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. religijny, historyczny • Omawia na podstawie poznanych tekstów kultury podstawowe i ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje swoje skojarzenia w związku z dziełem • Interpretuje symbolikę dzieła, korzystając ze słownika mitów i tradycji kultury • Odczytuje znaczenie atrybutów w dziele • Odczytując alegoryczny charakter dzieła, określa jego intencje. Uwzględnia kontekst biblijny i historyczny (filozofia średniowiecza) • Odnosi dzieło do zagadnień egzystencjalnych: śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych: rozwój psychiczny i moralny człowieka, społeczeństwo i kultura 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia swoje zdanie w dyskusji, stosując słownictwo z zakresu dziejów kultury • Opisuje fragment dzieła • Opisuje odczucia wirtualnego odbiorcy dzieła
<p>Kodeks rycerza <i>Poznanie wzorca idealnego rycerza</i></p>		
Bronisław Geremek, <i>Rycerstwo</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje hasło encyklopedyczne
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. poczucie wspólnoty, solidarność • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje język hasła encyklopedycznego (skrót, odnośniki, uzupełnienia), określa ich funkcje • Dostrzega zróżnicowanie postaw obyczajowych w związku z rozwojem cywilizacyjnym • Dostrzega obecność wątku rycerskiego we współczesnej kulturze popularnej, np. w filmie, komiksie
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę według podanego planu

<p>Roger Lancelyn Green, <i>O Królu Arturze i Rycerzach Okrągłego Stołu</i> (fragment)</p> <p><i>Pierwsza schadzka Lancelota z Ginewrą</i>, miniatura francuska; <i>Graal ukazuje się rycerzom Okrągłego Stołu</i>, miniatura z rękopisu francuskiego</p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa czas akcji utworu • Wyodrębnia bohaterów utworu
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycje odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. poczucie wspólnoty, solidarność • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa symbolikę okrągłego stołu • Określa motywację bohatera, odnosząc się do cnót rycerskich oraz wartości ponadczasowych, jak solidarność, poczucie wspólnoty, braterstwo, równość
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź o charakterze normatywnym (kodeks)
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Współczesny dżentelmen</i></p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje z hasła słownikowego • Rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna budowę hasła słownikowego • Porównuje tekst literacki z tekstem użytkowym

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: list • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i stylistycznym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie, poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób się zwracać do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi; zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje normy grzecznościowe z zachowaniem estetyki języka • Redaguje list prywatny
<p>Władysław Kopaliński, <i>Słownik mitów i tradycji kultury</i> (hasła: Okrągły Stół, Rycerze Okrągłego Stołu, konferencja okrągłego stołu); obrady okrągłego stołu w Polsce</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, źródłach elektronicznych • Wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje hasło słownikowe • Gromadzi informacje dotyczące wydarzenia historycznego
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. solidarność 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje nawiązania do tradycyjnego wątku we współczesnej kulturze • Omawiając symbolikę wydarzenia historycznego, odnosi się do ponadczasowych zagadnień egzystencjalnych, jak wierność, wspólnota, braterstwo, solidarność, niezłomność

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi
<i>Pieśń o Rolandzie</i> (fragment); <i>Słownik terminów literackich</i> (hasło: <i>chanson de geste</i>); Karol Wielki (statuetka)	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>poemat, chanson de geste</i> • Zna pojęcia <i>tekst główny, tekst poboczny, didaskalia, scena</i> • Rozumie pojęcie <i>gloryfikacja</i> • Nadaje tytuły częściom utworu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcję w utworze • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor, archaizmów), składni (powtórzeń, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (wyrazów dźwiękonaśladowczych) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa tematykę utworu • Charakteryzuje narratora, określa typ narracji • Określa stosunek narratora do bohatera i wydarzeń • Określa funkcję środków stylistycznych w utworze • Określa cechy rodzaju i gatunku utworu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne: charakterystyka postaci literackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje scenariusz teatralny • Redaguje charakterystykę bohatera, odnosząc się do typu postaci (rycerz)

Henryk Sienkiewicz, <i>Krzyżacy</i> (fragment); turniejowa tarcza paradna przedstawiająca ślubowanie rycerskie; fotos z filmu <i>Krzyżacy</i> , reż. Aleksander Ford	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa czas akcji, cytując odpowiednie fragmenty tekstu • Odtwarza fragment treści utworu według podanych dyspozycji
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw obyczajowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa motywację bohatera • Na podstawie tekstu literackiego, fotosu filmowego i zabytku kultury materialnej określa elementy obyczajowości historycznej, odnosi je do współczesności
	III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje wydarzenie fikcyjne w dowolnej formie, uwzględniając rys obyczajowy i historyczny
Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Ślubowanie</i>	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy • Odróżnia temat fleksyjny od końcówki rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy • Odróżnia temat fleksyjny od końcówki • Rozpoznaje oboczności tematu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuk: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje dzieło malarskie • Interpretuje dzieło malarskie

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi monologowe, dostosowując odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady etykiety językowej • Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje tekst w określonym stylu • Stosuje poprawne formy rzeczowników w tekście
<p>LEKTURA Henryk Sienkiewicz, <i>Krzyżacy</i></p>		
Henryk Sienkiewicz, <i>Krzyżacy</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>opis sytuacji</i> • Zna pojęcie <i>powieść historyczna</i> • Zna pojęcie <i>wątek</i> • Selekcjonuje informacje dotyczące rycerstwa polskiego i krzyżackiego

	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje czytany utwór jako powieść historyczną • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje swoje odczucia w związku z dziełem • Omawia kompozycję dzieła • Określa typ narratora i narracji, określa stosunek narratora do bohaterów • Prezentuje wybrany wątek powieści • Przedstawia tło historyczne oraz obyczajowe utworu, opisując siedziby rycerskie • Wyodrębnia postacie, miejsca, wydarzenia historyczne i fikcyjne • Przypisuje dzieło do odpowiedniego rodzaju, gatunku i odmiany gatunkowej (powieść historyczna) • Charakteryzuje zbiorowości (rycerstwo polskie i krzyżackie), w odniesieniu do kodeksu rycerskiego, z uwzględnieniem kontekstu historycznego, uwzględniając nazwy wartości
--	---	--

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis sytuacji, charakterystyka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje • Redaguje dzieje postaci • Redaguje charakterystykę postaci z uwzględnieniem tragizmu jej losów • Redaguje opis sytuacji
<p>Prawo w państwie <i>Poznanie praw rządzących społeczeństwem – państwem</i></p>		
<p>Jan Kochanowski, <i>Pieśń XIV (Księgi wtóre)</i>, s. 185</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje raz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>apostrofa</i> • Zna pojęcie <i>aforyzm</i> • Wyszukuje w tekście fragmenty o charakterze pouczeń
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. religijny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. sprawiedliwość • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi na podstawie analizy apostrofy • Przypisuje utwór do odpowiedniego rodzaju literackiego (liryka) • Odczytuje kontekst biblijny utworu • Odczytuje intencje wypowiedzi, odnosząc się do ponadczasowych wartości, jak sprawiedliwość, praworządność, patriotyzm; przeciwstawia im wartości negatywne, jak egoizm, bezprawie, prywatność, nacjonalizm

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź o charakterze refleksji, rozprawki
<p>Konstytucja 3 maja, (fragment); Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (fragment)</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>konstytucja</i> • Rozumie tekst normatywny • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm-nacjonalizm, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (czytane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa kontekst historyczny tekstu na podstawie daty jego powstania • Określa wartości uwzględnione w tekście, odnosi do nich poszczególne fragmenty tekstu (artykuły deklaracji) • Odnosi wartości, o których mowa w tekście do współczesności • Interpretuje głosowo wybrany fragment tekstu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje pracę z użyciem nazw wartości i słownictwa związanego z prawem i praworządnością

Zeszyt ćwiczeń, część 2. Zwyczajowe prawo międzynarodowe;	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie tekst informacyjny • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Wykorzystuje informacje z różnych źródeł • Określa funkcję przymiotników w tekście • Korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości wynikających z praw człowieka
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne, dostosowując odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady etykiety językowej • Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Stosuje poprawne formy przymiotników w tekście • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje list oficjalny • Stosuje poprawne formy przymiotników w tekście
<p>Niepisane prawo <i>Refleksja nad normami obyczajowymi i prawnymi</i></p>		

Adam Mickiewicz, <i>Świtezianka</i> ; Caspar David Friedrich, <i>Mężczyzna i kobieta obserwujący księżyc</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>romantyzm</i> • Zna pojęcie <i>pouczenie moralne</i> • Odtwarza akcję utworu • Określa sytuację fabularną • Wyodrębnia pouczenia moralne
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcję w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. odpowiedzialność, sprawiedliwość, miłość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa relacje między bohaterami, motywację bohaterów • Określa elementy ludowe i fantastyczne w utworze • Określa elementy przyrody w utworze i ich funkcje (miejsce akcji, budowanie nastroju, rola magiczna) • Porównuje nastrój utworu i dzieła sztuki, wskazując środki budowania nastroju właściwe dla dzieł należących do tych gatunków twórczości • Omawia pouczenie moralne w aspekcie prawa i obyczaju • Określa narratora oraz jego stosunek do świata przedstawionego
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje hasła (do podanych wyrazów krzyżówki), dbając o zwięzłość i precyzję • Opisuje dzieło sztuki ze szczególnym uwzględnieniem środków budujących nastrój
Adam Mickiewicz, <i>Lilije</i>	<p style="text-align: center;">Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Korzysta ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>ballada</i> • Redaguje plan wydarzeń • Wybiera fragmenty tekstu stanowiące jego przesłanie

	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Rozpoznaje czytany utwór jako balladę • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania od tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. sprawiedliwość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego • Określa funkcje przyrody w utworze • Ocenia postępowanie bohaterów odnosząc się do ponadczasowych zagadnień egzystencjalnych (wina, kara, sprawiedliwość) • Określa cechy gatunkowe utworu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie z morałem w roli postaci fikcyjnej
<p>Zeszyt ćwiczeń, część, 2. <i>Przysłowia mądrością narodu</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Korzysta ze słownika synonimów i antonimów • Podejmuje refleksję nad znaczeniem słów i dąży do ich dokładnego rozumienia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie tekst informacyjny • Korzysta ze słownika synonimów i antonimów • Rozumie metaforyczny sens przysłów • Rozróżnia sentencję od sloganu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje poprawne formy liczebników w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje poprawne formy liczebników w tekście • Słownie zapisuje liczebniki • Redaguje kilkuzdaniowe wypowiedzi

<p>Adam Mickiewicz, <i>Dziady. Część II</i> (fragment); Czesław Jankowski, ilustracja do II części <i>Dziadów</i>; Michał Elwiro Andriolli, ilustracja do II części <i>Dziadów</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>dramat, monolog, dialog, akt, scena</i> • Zna pojęcia <i>inscenizacja, scenografia, kostium, rekwizyt teatralny</i> • Odczytuje tekst wstępu i fragmentu dramatu, odpowiadając na pytania • Wyodrębnia całości treściowe dramatu związane z postaciami fantastycznymi
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. sprawiedliwość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy dramatu tworzące nastrój • Omawia okoliczności, rekwizyty, problem i sposób jego rozwiązania w związku z kolejnymi postaciami fantastycznymi dramatu • Omawia zagadnienie moralności ludowej w związku z formułami magicznymi i pouczeniami
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje, odnosząc się do funkcjonowania wartości we współczesnym świecie • Przygotowuje inscenizację dramatu, posiłkując się ilustracjami do utworu
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Alegoria</i> <i>sprawiedliwości</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Korzysta ze słownika synonimów i antonimów • Podejmuje refleksję nad znaczeniem słów i dąży do ich dokładnego rozumienia 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie tekst informacyjny • Korzysta ze słownika synonimów i antonimów • Rozumie metaforyczny sens przysłów • Rozróżnia sentencję od sloganu

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje poprawne formy liczebników w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje poprawne formy liczebników w tekście • Słownie zapisuje liczebniki • Redaguje kilkuzdaniowe wypowiedzi
<p>Konteksty, nawiązania, deformacje <i>Odczytanie kontekstów, nawiązań i deformacji w tekstach kultury na temat praw i wzorców postępowania</i></p>		
Miguel de Cervantes Saavedra, <i>Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manchy</i> (fragment); rysunek Zbigniewa Lengrena	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje tekst – odpowiada na pytania • wyjaśnia znaczenie dosłowne i przenośne frazeologizmów • Określa intencje wypowiedzi – karykatura
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje reakcje, jakie budzą w nim bohaterowie literaccy • Prezentuje fragment akcji • Opisuje bohatera literackiego, odnosząc się do typu postaci (rycerza) • Omawia zmianę postaw obyczajowych w rozwoju cywilizacji

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie w związku z lekturą • Redaguje zapis pamiętnika
Rysunek J.-J. Sempégo	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieło sztuki • Określa tematykę dzieła sztuki
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Opisuje postacie, uwzględniając epoki, do których należą, zajęcia, ideały • Interpretuje tekst kultury wykorzystując słownictwo nazywające wartości oraz słownictwo typowe dla analizy dzieła sztuki
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje tekst o charakterze refleksji

Edmund Niziurski, <i>Nieziemskie przypadki</i> <i>Bubla i spółki</i> (fragment)	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie oraz mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>dyskusja</i> • Podaje przykłady specyficznego języka narracji, cytuje • Określa intencje wypowiedzi (ośmieszenie, przestroga, pouczenie) • Rozpoznaje elementy stylu potocznego i artystycznego • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie oraz mediach elektronicznych
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcję w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa stosunek narratora do świata przedstawionego, nazywa cechy narratora, określa typ narracji • Określa przyczyny i skutki wydarzeń • Omawia problematykę utworu w odniesieniu do własnych doświadczeń
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go z osobą, do której mówi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje • Redaguje tekst o charakterze literackim

Janusz Christa, <i>Detektyw Trop wskazuje winnego</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>dedukcja</i> • Rozumie treść rysunków i tekstów w historyjce obrazkowej • Rozróżnia wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Odczytuje intencje wypowiedzi (zaciekawienie)
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Przewiduje postępowanie bohaterów, jego przyczyny i skutki
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójną, logiczną wypowiedź o charakterze wyjaśnienia
<p>LEKTURA</p> <p>Agata Christie, <i>Kłątwa starej stróżki</i></p>		
Agata Christie, <i>Kłątwa starej stróżki</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>powieść, opowiadanie detektywistyczne</i> • Odtwarza tok rozumowania • Gromadzi informacje o słynnej autorce literatury detektywistycznej
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje emocje wywołane przez lekturę • Odnosi bohatera do typu postaci literackiej (detektywa) • Określa sposób budowania napięcia w utworze (np. umieszczenie punktu kulminacyjnego w końcowej części)

	<p>potrafi określić ich funkcje w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (punktu kulminacyjnego) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: opowiadanie detektywistyczne • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<p>utworu, tajemniczość postaci)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje cechy literatury detektywistycznej
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje charakterystykę postaci literackiej
Paulo Coelho, <i>Prawo Jante</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi narratora (prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje narratora-bohatera • Odpowiada na pytania, cytując fragmenty tekstu • Odczytuje intencję wypowiedzi narratora – prowokacja • Porównuje informacje z tekstu literackiego i informacyjnego
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia prawo, przewiduje

	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. inność, solidarność • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>konsekwencje jego wprowadzenia w perspektywie uniwersalnych wartości</p>
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwija myśl zawartą w cytacie
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 2. Mały Książę</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w tekście potrzebne informacje • Rozpoznaje i rozróżnia nieodmienne części mowy, rozumie ich funkcję • Cytuje
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje tekst • Określa wydarzenia główne i towarzyszące
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis sytuacji; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada; • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje podanie • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu składników wypowiedzi • Wykorzystuje wykrzyknik jako część

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu składników wypowiedzi • Wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze 	<p>mowy w celu wyrażenia emocji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź o charakterze uzasadnienia • Redaguje opis sytuacji
Terry Pratchett, <i>Kosiarz</i> (fragment)	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>ironia</i> • Zna pojęcie <i>kontrargument</i> • Określa środki manipulacji językowej
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa istotę konfliktu • Odtwarza tok argumentacji
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne, w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy do wyrażenia zamierzonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź argumentacyjną
SZKOŁA PISANIA – opis sytuacji		

<i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i>		
Skoła pisanania – opis sytuacji; Sydney R. Nolan, <i>Proces</i>	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>opis sytuacji</i> • Odczytuje instrukcję • Wyodrębnia opis sytuacji w utworze literackim • Odczytuje dzieło sztuki
	III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat obrazu • Opisuje elementy dzieła sztuki i ich funkcję • Odczytuje kontrast, kolorystykę i deformację, interpretując dzieło sztuki • Uwzględnia w interpretacji kontekst społeczny (realizacja prawa) • Redaguje opis sytuacji
<p>POWTÓRZENIE</p> <p><i>Powtórzenie wiadomości teoretycznoliterackich</i></p>		

Zadania	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Korzysta ze słownika terminów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna elementy tworzące świat przedstawiony utworu literackiego • Rozróżnia czas powstania utworu od czasu akcji • Przyporządkowuje utwór do danej epoki literackiej • Rozpoznaje utwór na podstawie charakterystycznego cytatu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika, liryka, dramat) 	<ul style="list-style-type: none"> • Przyporządkowuje utwór do odpowiedniego rodzaju literackiego
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź na zadany temat z wykorzystaniem tekstów informacyjnych i źródłowych • Redaguje objaśnienia pojęć • Redaguje wypowiedź o charakterze refleksji
<p>SPRAWDŹ SIEBIE <i>Sprawdzenie umiejętności i wiadomości</i></p>		
Anna Kamińska, <i>Kain i Abel</i> ; Pietro Novelli, <i>Kain i Abel</i> ; Kazimiera Iłakowiczówna, <i>Kain i Abel</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Odróżnia informację o faktach od opinii • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>parafraza</i> • Odczytuje teksty literackie i dzieło sztuki • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje słownictwo oceniające
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje postawę bohatera i narratora • Ocenia motywację i skutki czynów bohatera • Nazywa cechy bohaterów • Określa sposób prezentacji myśli bohatera

	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. religijny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość • Dostrzega zróżnicowanie postaw religijnych, etycznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia cytaty • Porównuje teksty kultury o tej samej tematyce • Odczytuje kontekst biblijny w różnych tekstach kultury • Identyfikuje postać mówiącą w wierszu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wniosek wynikający z porównania różnych tekstów kultury
<p>NASZ PROJEKT</p> <p><i>Wykorzystanie wiadomości i umiejętności w praktyce</i></p>		
Nasz projekt	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe (artykuł, wywiad, reportaż) • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia gatunki publicystyczne • Gromadzi, selekcjonuje informacje pochodzące z różnych źródeł

	mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych	
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (historyczny, kulturowe) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja – nietolerancja, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. solidarność, sprawiedliwość, poczucie wspólnoty; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (historyczny, kulturowe) • Omawia w odniesieniu do konkretnego problemu ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: notatka, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy tekst publicystyczny z wykorzystaniem słownictwa z określonych kręgów tematycznych

	<p>autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 		
<p>NAUKA O JĘZYKU – fleksja <i>Wykorzystanie wiedzy z zakresu fleksji w tworzeniu wypowiedzi</i></p>			
Fleksja, s. 240	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia temat fleksyjny od końcówki 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>fleksja</i> • Rozpoznaje części mowy i formy gramatyczne odmiennych części mowy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi • Wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych • Stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników, przymiotników, liczebników i zaimków, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach (zgody i rządu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Modyfikuje wypowiedź stosując partykułę, wykrzyknik • Stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników, przymiotników, liczebników i zaimków, stosuje poprawne formy wyrazów w związkach (zgody i rządu)
<p>LEKTURA Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i></p>			
Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i>	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>komedia, postać dramatu</i> • Zna pojęcia <i>komizm sytuacyjny, słowny, postaci</i> • Zna pojęcie <i>geneza</i> • Cytuje wypowiedzi postaci, omawiając humor utworu

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (puenty, punktu kulminacyjnego) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Rozpoznaje czytany utwór jako komedię • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (historyczny) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, narodowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje rodzaj i gatunek literacki utworu • Interpretuje głosowo fragment dramatu (monolog) • Interpretuje genezę utworu jako kontekst historyczno-obyczajowy • Określa źródła humoru w utworze • Podaje przykłady komizmu postaci, słownego, sytuacyjnego • Odtwarza schemat akcji komedii • Prezentuje rolę wybranego rekwizytu na podstawie didaskaliów i tekstu głównego • Określa motywację postaci

	<p>religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość</p>	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w określonych formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje charakterystykę porównawczą, uwypuklając kontrast postaci • Dyskutuje
<p>CZŁOWIEK I SZTUKA <i>Wprowadzenie w zagadnienia związane ze sztuką</i></p>		
Człowiek i sztuka	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazywane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Przekazuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna nazwy dziedzin sztuki • Odczytuje teksty popularnonaukowe • Określa twórcywo różnych dziedzin sztuki • Zna twórców różnych dziedzin sztuki
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. piękno – brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Dostrzega różnicowanie postaw kulturowych i w ich 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje definicje sztuki

	kontekście kształtuje swoją tożsamość	
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi; ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • Definiuje sztukę • Dyskutuje na temat sztuki
<p>Codziennność tematem sztuki <i>Refleksja nad tematem profanum w sztuce</i></p>		
Jarosław Iwaszkiewicz, <i>Do czytelnika</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Rozpoznaje tryby czasownika – wyjaśnia ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat wiersza, wykorzystując podane słownictwo
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję formy gramatycznej wypowiedzi poetyckiej • Prezentuje główną myśl utworu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź uzasadniającą
Ku człowiekowi i jego otoczeniu	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, źródłach elektronicznych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje dotyczące renesansowego twórcy • Zna nazwy <i>renesans</i>, <i>odrodzenie</i> • Zna główne idee renesansu • Zna głównych twórców literatury i sztuki renesansu • Cytuje

	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje cechy sztuki renesansowej w dziełach malarskich
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje informację o twórcy i jego dziele
Pieter Bruegel, <i>Zabawy dziecięce</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje dzieło malarskie, posiłkując się jego opisem
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Określa elementy rzeczywistości przedstawione na obrazie Określa elementy obyczajowości na podstawie obrazu Interpretuje dzieło malarskie
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, opis sytuacji; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje wypowiedź z elementami opisu Redaguje wypowiedź uzasadniającą
Miron Białoszewski, <i>Szare eminencje zachwyty</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Rozpoznaje intencję wypowiedzi podmiotu lirycznego (dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie pojęcia <i>sacrum</i>, <i>profanum</i> Odczytuje intencję wypowiedzi podmiotu lirycznego
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje tytuł, korzystając z

	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (różnego typu zdań) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<p>hasła słownikowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyodrębnia słownictwo podniosłe i potoczne i kwalifikuje jako łączenie sfer sacrum i profanum • Rozpoznaje epitety, metafory, anaforę, powtórzenie składniowe, zdania wykrzyknikowe, apostrofę i określa ich funkcję w tekście • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Charakteryzuje postać podmiotu lirycznego
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje refleksję w związku z wierszem
Marek Hłasko, <i>Okno</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>opowiadanie</i> • Określa elementy świata przedstawionego w opowiadaniu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia elementy konstrukcyjne utworu (tytułu, punktu 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje narratora • Odczytuje metaforyczne znaczenie rzeczywistości przedstawionej w opowiadaniu, opisuje rzeczywistość fikcyjną • Omawia elementy konstrukcyjne utworu (tytułu, punktu kulminacyjnego, puenty) • Interpretuje tytuł utworu

	<p>kulminacyjnego, puenty)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, list 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje list w roli, opowiadanie ze świadomością osoby narratora
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Kobieta obierająca jabłko</i></p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie komunikaty niewerbalne • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa sytuację, nastrój, kolorystykę dzieła sztuki • Przedstawia budowę zdania złożonego na wykresie
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi słownictwo do opisu obrazu • Odczytuje dzieło sztuki
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieła sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje różne rodzaj zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis dzieła sztuki • Redaguje notkę biograficzną

	interpunkcyjnych	
Sacrum w sztuce <i>Refleksja nad tematem sacrum w sztuce</i>		
Franciszek Karpiński, <i>Pieśń o Narodzeniu Pańskim</i>	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>sacrum, profanum</i> • Zna pojęcia <i>pieśń religijna, modlitwa</i> • Zna pojęcie <i>oksymoron</i> • Porządkuje informacje, określając tematykę kolejnych strof • Wyodrębnia refren
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, apostrofy) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (religijny) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. lęk, nadzieja, wiara religijna, poczucie wspólnoty 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa cechy gatunkowe utworu • Określa formę wypowiedzi osoby mówiącej oraz adresata wypowiedzi • Wyjaśnia oksymorony • Wskazuje funkcję użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (epitetów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, wypowiedzenia wykrzyknikowe), fonetyki (rymu, rytmu) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, apostrofy) • Odczytuje konteksty (ludowy, religijny i patriotyczny) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. lęk, nadzieja, wiara, poczucie wspólnoty

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje interpretację • Redaguje wypowiedź uzasadniającą intencję utworu i sposób jej realizacji
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Pejzaż zimowy</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumie komunikaty niewerbalne • Korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • Rozróżnia imiesłowowe równoważniki zdań oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi słownictwo do opisu obrazu, korzystając ze słownika wyrazów bliskoznacznych • Rozróżnia imiesłowowe równoważniki zdań oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa nastrój obrazu • Odczytuje symbolikę elementów obrazu

	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieła sztuki, opis sytuacji; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje różne rodzaj zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis sytuacji zainspirowany fragmentem obrazu • Redaguje opis dzieła sztuki
<p><i>Bogurodzica; Deesis;</i> ikony z cerkwi Narodzenia Bogarodzicy w Węglowie koło Krosna</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (archaizmy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>archaizm, archaizacja</i> • Zna genezę i historię <i>Bogurodzicy</i> • Odczytuje intencję wypowiedzi (prośbę) • Wyjaśnia treść refrenu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Rozpoznaje czytany utwór jako hymn • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje tekst pieśni i ikonę • Określa osobę mówiącą i adresatów wypowiedzi poetyckiej • Odczytuje apostroficzną budowę utworu • Określa cechy gatunkowe utworu • Odczytuje utwór w kontekście religijnym

	<p>i uzasadnia ją</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. religijny 	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź uzasadniającą
<p>Zeszyt ćwiczeń, część 2. Obrona Częstochowy</p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa (archaizmy) – rozumie ich funkcje w tekście • Rozpoznaje w zdaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>monolog wewnętrzny</i> • Rozpoznaje archaizmy i rozumie ich funkcję • Rozróżnia części zdania • Przedstawia budowę zdania pojedynczego na wykresie
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują w tekście • Rozpoznaje problematykę utworu • Rozpoznaje czytany utwór jako: powieść historyczna • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan szczegółowy • Nazywa cechy bohatera literackiego • Porównuje literacki i filmowy wizerunek postaci • Wskazuje wyznaczniki powieści historycznej w tekście
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieła sztuki, opis sytuacji; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje monolog wewnętrzny postaci • Redaguje opis kadru filmowego

	<p>wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje różne rodzaj zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	
Jan Twardowski, <i>Podziękowanie</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje adresata utworu • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wyodrębnia fragmenty opisowe i refleksyjne • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Odczytuje metafory • Określa funkcję epitetów
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź o charakterze refleksji

	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	
<p>Anna Klubówna, <i>Krajobraz z tęczą</i> (fragment); Giorgio Ghisi, <i>Chrystus, Sędzia, Maryja i święci</i>; <i>Łódź Charona</i>, ryciny na podstawie fresku Michała Anioła <i>Sąd Ostateczny</i>; Michał Anioł, <i>Sąd Ostateczny</i>, fresk z Kaplicy Sykstyńskiej; Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>W Kaplicy Sykstyńskiej</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje tekst krytyczny, poetycki, dzieła sztuki • Zna określenie <i>anegdota</i> • Określa reakcje odbiorców dzieła
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor: animizacja, personifikacja; epitety), składni (powtórzenia, inwersja), fonetyki (rymy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa anegdotyczny charakter tekstu • Odczytuje kontekst mitologiczny • Wskazuje funkcję użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor: animizacja, personifikacja; epitety), składni (powtórzenia, inwersja), fonetyki (rymy) • Omawiając kompozycję fresku, określa funkcję rozmieszczenia postaci
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia w związku z dziełem sztuki

	przekazywanym informacjom	
Ojczyzna w sztuce Odczytywanie ujęcia tematu ojczyzny w obrazach poetyckich		
Juliusz Słowacki, <i>Hymn</i>	I. Odbiór wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie nazwę <i>romantyzm</i> • Zna pojęcia <i>sytuacja liryczna</i>, <i>monolog liryczny</i>, <i>obrazy poetyckie</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Odróżnia informację o faktach od opinii
	III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Określa sytuację liryczną • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzeń), fonetyki (rymu, rytmu) • Omawia budowę wiersza • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, apostrofy) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biograficzny, historycznoliteracki, religijny) • Odczytuje alegorię
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje obraz poetycki 	

	tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat	
Cyprian Kamil Norwid, <i>Moja piosnka II</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl artystyczny • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (neologizmy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie nazwę <i>romantyzm</i> • Zna pojęcia <i>sytuacja liryczna</i>, <i>monolog liryczny</i>, <i>obrazy poetyckie</i> • Rozumie pojęcie <i>idealizacja</i>
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń – refrenu, różnego typu zdań, równoważników) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm, a także rozpoznaje ich obecność w życiu i innych sztukach • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Określa sytuację liryczną • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor, neologizmy), składni (powtórzeń), fonetyki (rymu, rytmu) • Omawia budowę wiersza • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biograficzny, historycznoliteracki, religijny) • Wyjaśnia funkcję wyróżników graficznych w tekście • Określa przyczyny idealizacji ojczyzny • Opisuje tradycyjne wartości, budujące w wierszu obraz Ojczyzny

	<p>narodowych, etycznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość</p>	
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: notatka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje obraz poetycki (Ojczyzna) • Tworzy notatkę interpretacyjną
<p>Adam Mickiewicz, <i>Reduta Ordon</i>; Jerzy Kossak, <i>Reduta Ordon</i>; Wojciech Kossak, <i>Bitwa pod Olszynką Grochowską</i></p>	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informację o faktach od opinii • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem 	<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia informacje o faktach od opinii, korzystając z wiedzy historycznej • Odczytuje intencję wypowiedzi (budowanie legendy bohatera narodowego)
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcję użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor: animizacji, personifikacji, epitety), składni (pytań retorycznych, porównań), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa narratorów i bohatera lirycznego • Charakteryzuje bohatera zbiorowego • Odtwarza topografię miejsca wydarzeń na podstawie tekstu i dzieł sztuki • Odczytuje kontekst historyczny • Wskazuje funkcję użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor: animizacji, personifikacji, epitety), składni (pytań retorycznych, porównań), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych)

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (biograficzny, historyczny) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. solidarność, poczucie wspólnoty 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm – nacjonalizm
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis (miejsca), charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje ocenę bohatera • Redaguje opis miejsca wydarzeń
<p>Sztuka wyrażania uczucia <i>Porównanie ujęcia tematu miłości na przestrzeni dziejów</i></p>		

Wanda Markowska, <i>Orfeusz i Eurydyka</i> ; Alexandre Séon, <i>Rozpacz Orfeusza</i> ; Arnold Böcklin, <i>Wyspa umarłych</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dzieła literackie i malarskie • Zna pojęcia z określonego kręgu tematycznego: mitologia (życie pośmiertne)
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. mitologiczny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, śmierć, cierpienie; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje kontekst mitologiczny w dziełach sztuki współczesnej • Interpretuje dzieło sztuki, określając jego związek z wątkiem mitologicznym • Określa cechy i motywację bohatera literackiego • Określa genezę mitu, biorąc pod uwagę zagadnienia egzystencjalne: miłość, śmierć, cierpienie
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, notatka, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieła sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje rozprawkę • Redaguje opis dzieła sztuki

	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się wokół tematów: rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) 	
Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Kwiat kalafiora</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje w zdaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia mowę zależną od niezależnej i odwrotnie • Rozpoznaje związki główne i poboczne w zdaniu, związki zgody, rzędu i przynależności • Rozpoznaje rodzaje orzeczeń i podmiotów
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje do charakterystyki postaci
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Zamienia mowę niezależną na zależną • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych: rozwój psychiczny, moralny człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje zachowanie postaci • Redaguje charakterystykę postaci
Owidiusz, <i>Przemiany</i> (fragment); Hans	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje tekst literacki i dzieło sztuki

Baldung Grieg, <i>Pyram i Tyzbe</i>	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. mitologiczny Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, śmierć, cierpienie; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Odtwarza wydarzenia w formie planu Określa rolę upersonifikowanej przyrody w micie Określa środki malarskie służące budowaniu nastroju Interpretując tekst odnosi się do ponadczasowych zagadnień egzystencjalnych: miłości, cierpienia, śmierci
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje opowiadanie z punktu widzenia postaci fikcyjnej Redaguje opis dzieła sztuki

	<p>wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy do wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) 	
<p>William Szekspir, <i>Romeo i Julia</i> (fragment); plakaty teatralne – Rosłana Szaybo, Romana Kalarusa i in., s. 279</p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, artystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>prolog</i> • Zna pojęcie <i>motto</i> • Zna pojęcie <i>plakat</i> • Przewiduje zakończenie utworu na podstawie prologu • Cytuje fragmenty tekstu wyrażające uczucia postaci dramatu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (wykrzyknienia, pytania retoryczne) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (motta, apostrofy) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje głosowo monolog • Określa funkcję apostrofy, wykrzyknień, pytań retorycznych w monologu postaci • Interpretuje wypowiedzi postaci • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Odczytuje symbolikę na plakacie

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. miłość – nienawiść • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw obyczajowych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>(barwa, znak graficzny – krzyż/plus, kształt – kropla krwi/płomień)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omawia żywotność wątku tragicznej miłości we współczesnej kulturze • Porównuje nastrój plakatów teatralnych • Nazywa uczucia, które plakaty wywołują u odbiorcy
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis dzieł sztuki, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis dzieła sztuki – plakatu • Redaguje rozprawkę

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	
LEKTURA William Szekspir, <i>Romeo i Julia</i>		
William Szekspir, <i>Romeo i Julia</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji w książkach • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>dramat, tragedia</i>
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (penty, punktu kulminacyjnego) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Rozpoznaje czytany utwór jako tragedię • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny/didaskalia, monolog, dialog • Odczytuje tragizm • Odtwarza intrygę • Klasyfikuje postaci dramatu według przynależności do rodu lub związku z nim • Charakteryzuje bohaterów jako postacie dynamiczne • Określa rolę rekwizytu w dramacie • Identyfikuje kontekst historyczno-obyczajowy

	<p>przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia żywotność wątku tragicznej miłości we współczesnej kulturze • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Określa środki językowe budujące patos wypowiedzi
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne: charakterystykę postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje charakterystykę porównawczą postaci • Dyskutuje
<p>Adam Mickiewicz, <i>Niepewność</i>; Adam Asnyk, <i>Między nami</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat utworu • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje

<i>nic nie było;</i> Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Rozmowa liryczna</i>	odpowiednie fragmenty tekstu <ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie • Określa nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej • Określa sytuację liryczną • Porównuje utwory o tej samej tematyce • Omawia żywotność wątku tragicznej miłości we współczesnej kulturze
	III. Tworzenie wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie
Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Samotność</i>	I. Odbiór wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie komunikaty werbalne i niewerbalne • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje plakat • Cytuje • Przedstawia budowę zdania złożonego na wykresie
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne: samotność • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia bohatera literackiego • Określa przyczynę stanu emocjonalnego • Przedstawia interpretację plakatu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne i ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje komentarz
<p>św. Paweł, <i>Hymn o miłości</i></p>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje tryby czasownika – wyjaśnia ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>parafraza</i> • Rozumie pojęcie <i>werset</i> • Określa formę gramatyczną podmiotu mówiącego
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję personifikacji uczucia • Rozpoznaje cechy hymnu w utworze • Omawia funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor – personifikacji),

	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor – personifikacji), składni (powtórzenie, porównanie, inwersja) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Rozpoznaje czytany utwór jako hymn • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (religijny) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<p>składni (powtórzenie, porównanie, inwersja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje cechy hymnu • Omawia ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, takie jak wiara, nadzieja, miłość
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne • Tworząc wypowiedzi dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy parafrazę tekstu literackiego • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze

	<p>zamierzonych treści</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	
<p>Konteksty, nawiązania, deformacje <i>Odczytywanie w tekstach kultury kontekstów, nawiązań i deformacji na temat uczuć</i></p>		
René Goscinny, Albert Uderzo, <i>Asterix i Normanowie</i> (fragment)	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiada na pytania do tekstu • Określa informacje zawarte w słowie i obrazie (komiks) • Odczytuje parafrazę • Zna pojęcie <i>kontrast</i>
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmy) • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje komizm sytuacji, języka, postaci • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych (pieśni żołnierskie)

	<p align="center">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedzi dotyczące tekstu
Zeszyt ćwiczeń, część 2. <i>Ostrożność</i>	<p align="center">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia gatunki sceniczne: operetka, balet, pantomima, dramat • Odczytuje ironię
	<p align="center">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Wnioskuje o scenografii na podstawie tekstu dramatycznego • Odczytuje źródło humoru w tekście • Określa rodzaj komizmu • Określa cel zastosowania ironii
	<p align="center">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne i ustne • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje komentarz • Redaguje uzasadnienie • Uzupełnia zdania złożone przecinkami
Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> (fragmenty)	<p align="center">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>komedia</i> • Odczytuje intencję wypowiedzi autora, bohatera • Dostrzega manipulację
	<p align="center">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje komizm sytuacji, postaci,

	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (wykrzyknienia, pytania retoryczne) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. miłość-nienawiść • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega różnicowanie postaw obyczajowych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>języka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Określa cechy komedii jako gatunku dramatu • Interpretuje głosowo fragment utworu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje • Inscenizuje fragment komedii

	<p>wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, podziela poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	
<p>SZKOŁA PISANIA – charakterystyka <i>Tworzenie spójnych wypowiedzi pisemnych</i></p>		
Szkola pisania – charakterystyka	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje tekst przewodni • Gromadzi materiał do charakterystyki
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia postać literacką i rzeczywistą
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Redaguje charakterystykę postaci literackiej i rzeczywistej • Redaguje opowiadanie z elementami charakterystyki

	<p>jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	
<p>POWTÓRZENIE <i>Powtórzenie wiadomości z teoretycznoliterackich</i></p>		
Powtórzenie, zadania	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna gatunki i odmiany liryki • Zna słownictwo teoretycznoliterackie niezbędne do samodzielnej analizy utworu lirycznego • Zna pojęcie <i>wiersz sylabiczny</i> • Porządkuje chronologicznie nazwiska twórców literackich • Określa tematykę utworu • Rozpoznaje utwór na podstawie charakterystycznego cytatu
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka, epika, dramat) • Wskazuje elementy dramatu, takie jak akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. sacrum – profanum • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • Przyporządkowuje utwór do odpowiedniego rodzaju i gatunku literackiego

	egzystencjalne, np. sztuka	
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Tworząc wypowiedzi dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się wokół tematów: rozwój psychiczny, moralny, fizyczny człowieka, społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź na zadany temat z wykorzystaniem tekstów informacyjnych i źródłowych • Redaguje objaśnienia pojęć • Tworzy pracę na zadany temat w ujęciu przekrojowym
<p>SPRAWDŹ SIEBIE</p> <p><i>Sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności wykorzystywania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań</i></p>		
Edward Stachura, <i>Introit (Pieśń na wejście)</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>rym męski</i>, <i>rym żeński</i>

	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor), składni (powtórzenie), fonetyki (rymu) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. zło – dobro • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. tolerancja – nietolerancja; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy) • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor, epitetów), składni (powtórzeń), fonetyki (rymu) • Odczytuje przesłanie utworu • Interpretując utwór, posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości • Odczytuje kontekst religijny utworu
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną i logiczną wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy i justuje tekst, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje rozprawkę

	<p>błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	
<p>NASZ PROJEKT <i>Wykorzystanie wiadomości i umiejętności w praktyce</i></p>		
Nasz projekt	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>inscenizacja spektaklu teatralnego</i> • Zna pojęcia <i>reżyser, scenograf, charakteryzator, inspicjent, rola, dekoracje, kostiumy, próba generalna, premiera</i> • Zna pojęcie <i>scenariusz</i>
	<p style="text-align: center;">II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (społeczny) • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje propozycje ujęcia tematu • Interpretuje głosowo kwestię teatralną
	<p style="text-align: center;">III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji, łączącej go 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje scenariusz inscenizacji • Podejmuje rolę w inscenizacji

	<p>z osobą, do której mówi (dorosły, rówieśnik, obcy, bliski), zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska (np. sposób zwracania się do nauczyciela, lekarza, profesora wyższej uczelni), ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia normę językową wzorcową i użytkową i stosuje się do nich • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy w celu wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	
<p>NAUKA O JĘZYKU - składnia</p> <p><i>Wykorzystanie wiedzy z zakresu składni w tworzeniu szyku wyrazów i zdań składowych oraz stosowaniu reguł interpunkcyjnych</i></p>		
Składnia	<p>I. Odbiór wypowiedzi</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji • Rozpoznaje w zadaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia <i>składnia, wypowiedzenie, zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone, zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie</i> • Zna pojęcia <i>części zdania – przydawka, podmiot, orzeczenie, okolicznik, dopełnienie</i> • Rozumie pojęcia <i>szereg, związek wyrazów (nadrzędny, podrzędny)</i>
	<p>II. Analiza i interpretacja tekstów kultury</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje budowę zdania na wykresie • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń, pytań

		retorycznych, różnego typu zdań i równoważników)
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych, stosuje średnik • Stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych, stosuje średnik • Stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych